

Sunne skolemåltider til alle – er det mulig?

Visjon:

Alle elever i norsk skole får et velsmakende og næringsriktig måltid på skolen hver dag.

Er det mulig?

Ja, men det vil ta noen år å komme dit. Først må vi få en beslutning i Stortinget med et betydelig økonomisk bidrag fra staten.

De praktiske utfordringene er at svært mange grunnskoler mangler egnede lokaler, både kjøkken og spisearealer. I tillegg er det stor mangel på faglært arbeidskraft. Vi blir nødt til å tenke smart og utnytte alle ressursene godt, samtidig som det utvikles et tilbud om veiledning og kompetanse for de som skal gjøre jobben. Det er også en utfordring at kommuner og skoler ikke er rigget for organisering av matservering. Det er et nytt ansvarsområde som må plasseres.

Erfaring fra prosjektet Skolemåltid i Trøndelag viser at lokalt eierskap og bredt samarbeid er viktige suksesskriterier. Rektor på hver skole er helt avgjørende for å lykkes. I tillegg må det bygges et lag rundt skolemåltidet på hver skole, der både elever, foreldre, ansatte, frivillige og næringslivet bidrar. Lokal tilpasning er en forutsetning.

Sunt skolemåltid åpner for engasjement fra hele mat-Norge.

En framtid med skolemåltider i Norge

Bærekraft og livsmestring

Skolen er under press for endring på linje med resten av samfunnet. Bærekraftig utvikling og Folkehelse og livsmestring er to av de tverrfaglige temaene som er kommet inn i skolen med Fagfornyelsen. Skolematens Venner mener at mat og måltid er spesielt godt egnet for å forankre læringen om bærekraft og livsmestring. Et organisert måltid i kombinasjon med styrking av faget Mat og helse har potensiale for å forandre skolen. De pedagogiske mulighetene er mange og timingen kunne ikke vært bedre. Innføring av skolemåltider nå åpner for ny innsikt om bærekraft – sosialt, miljømessig og for mer rettferdig fordeling.

Kommunen tar regningen

Vinje og Vega er kommuner med små skoler og få elever, som har full dekning med sunn skolemat til alle. Vinje har servert gratis måltider i mer enn ti år, mens Vega var først ute med gratis varm mat til sine 140 elever for to år siden. Begge mener de får stor effekt av lite penger.

Store bykommuner er også i gang. Både Oslo og Stavanger har fattet vedtak om å tilby gratis skolemåltider. I Stavanger starter flere skoler høsten 2020. I Oslo tester tre skoler ut ulike løsninger. På Majorstuen skole spiser noen klasser smurte brødkiver og oppskåret frukt i klasserommet. På Høyenhall skole produserer elever på valgfag Produksjon av varer og tjenester mat til hele ungdomsskolen to dager i uka. Samtidig er skolefrukten gjeninnført i ungdomsskolene i Oslo og er blitt godt mottatt.

De færreste kommuner kan bære kostnadene alene. Politikere for eksempel i Tromsø og Ringsaker har måttet innse at staten må bidra om valgløftene fra sist høst skal kunne innfris. Vi er imidlertid kommet i en fase der det jakes på konkrete løsninger for å samle elevene rundt bordet til daglige måltider på stadig flere skoler. En viktig årsak er alle de positive erfaringene som gjøres hver eneste dag landet rundt. Les mer på skolematensvenner.no

Ta kontakt om du vil bidra til arbeidet for skolemåltider.

Unn Karin Olsen mobil 90606522
post@skolematensvenner.no
Følg Skolematens Venner på Facebook

Bilder fra Høyenhall, Skjønhaug, Snåsa og Gystadmarka. Foto Unn Karin Olsen og Leif Arne Holme (øverst denne sida).